

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Геологорозвідувальний факультет

Кафедрою техніки розвідки родовищ корисних копалин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

проф. Давиденко О.М. _____

«___» _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація»

Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	184 Гірництво
	185 Нафтогазова інженерія та технології
Освітній рівень	бакалавр
Освітня програма	Нафтогазова інженерія та технології
Вид дисципліни	вибіркова
Форма навчання	очна/заочна
Навчальний рік	2019/20
Семестр	7-й
Кількість кредитів ECTS ...	3 кредити ECTS (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Диф. залік

Викладач: проф. Судаков А.К.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__»__ 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__»__ 20__р.

Дніпро
НТУ «ДП»
2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація» для бакалавра спеціальності 184 Гірництво, 185 «Нафтогазова інженерія та технології» / проф. Судаков А.К. Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. техніки розвідки родовищ корисних копалин. – Д. : НТУ «ДП», 2018. – 14 с.

Розробник: Судаков Андрій Костянтинович, д-р техн. наук, професор кафедри техніки розвідки родовищ корисних копалин.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 184 Гірництво та 185 «Нафтогазова інженерія та технології» (протокол № 4 від 27.06.2018).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 9 від 17.09.2018).

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 184 Гірництво та 185 «Нафтогазова інженерія та технології» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни «Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація» віднесено такі результати навчання:

ЗРЗ	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій
СР2	Пояснювати загальну структуру, взаємозв'язок і функціональне призначення окремих елементів системи забезпечення України твердими корисними копалинами
СР9	Створювати елементи технологічних схем та технічних пристроїв систем для отримання якісних зразків мінеральної сировини
ВР1.1	Створювати технології буріння свердловин
ВР2.1	Створювати елементи технології випробування свердловин
ВР2.7	Здійснювати нормативне та технічне забезпечення процесів створення, експлуатації та відновлення систем і технологій випробування свердловин

Мета дисципліни – формування системи теоретичних знань і практичних навичок в сфері розробки родовищ гірських порід та їх переробки для виробництва будівельних матеріалів

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ЗРЗ	ЗРЗ-Ф2	знати теоретичні основи, задачі та принципи метрології, стандартизації, сертифікації і акредитації
СР2	СР2-Ф2	володіти нормативні документи, правила і порядок метрологічного забезпечення виробництва, проведення сертифікації та акредитації
СР9	СР9-Ф2	визначати фізичні величини, систему фізичних величин, принципи побудови та переваги Міжнародної системи одиниць
ВР1.1	ВР1.1-Ф2	визначати метрологічні характеристики засобів вимірів, погрішності засобів вимірів, класи точності засобів вимірів.
ВР2.1	ВР2.1-Ф2	організовувати метрологічне забезпечення виробництва.
ВР2.7	ВР2.7-Ф2	визначати задачі та принципи, порядок проведення та функції органів, що беруть участь у стандартизації, сертифікації та акредитації, користуватися та застосовувати нормативні документи

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку нафтогазової галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій
	спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
	знати загальну структуру, взаємозв'язок і функціональне призначення окремих елементів системи забезпечення України мінеральною сировиною

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	52	22	30	-	-	6	50
практичні	38	17	21	-	-	4	30
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	39	51	-	-	10	80

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	22
ЗРЗ-Ф2	Тема 1. Загальні питання стандартизації, сертифікації і метрології. Основні терміни і визначення в метрології	1
ЗРЗ-Ф2	Тема 2. Одиниці величин, еталони одиниць фізичних величин	2
	Тема 3. Елементи теорії якості вимірів	2
	Тема 4. Основи обробки результатів вимірів	2
	Тема 5. Правові основи забезпечення єдності вимірів. Метрологічні служби	2
	Тема 6. Основи метрологічного забезпечення виробництва. Метрологія в глобалізації світової економіки	2
ЗРЗ-Ф2	Тема 7. Основні цілі, завдання і об'єкти стандартизації	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
СР9-Ф2	Тема 8. Державна система стандартизації (ГСС)	2
	Тема 9. Міжнародна організація по стандартизації	2
	Тема 10. Основні цілі, завдання і об'єкти сертифікації. Обов'язкова і добровільна сертифікація	2
	Тема 11. Структура процесів сертифікації, декларація відповідності	2
	Тема 12. Сертифікація систем якості	1
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	17
СР2-Ф2	Вивчення мір довжини.	2
СР2-Ф2	Вивчення гладких калібрів та їх допуски.	2
СР9-Ф2	Вивчення методики перевірки засобів контролю параметрів бурового розчину.	2
СР9-Ф2	Вивчення методики перевірки засобів контролю параметрів тампонажних розчинів і процесу цементування свердловин.	2
ВР1.1-Ф2	Розрахунок і вибір посадок .	2
ВР1.1-Ф2	Вивчення нарізних сполучень.	1
	Контрольні заходи	6
	РАЗОМ	90

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<p>концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;</p> <p>критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності</p>	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: концептуальних знань; високого ступеню володіння станом питання; критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	75-79
	Відповідь фрагментарна	70-74
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<p>розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та</p>	Відповідь характеризує уміння: виявляти проблеми; формулювати гіпотези; розв'язувати проблеми; обирати адекватні методи та інструментальні засоби; збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими	90-94

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	помилками	
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	75-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-74
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; здатність ефективно формувати комунікаційну	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. Комунікаційна стратегія: послідовний і несуперечливий розвиток думки; наявність логічних власних суджень; доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; правильна структура відповіді (доповіді);	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
стратегію	правильність відповідей на запитання; доречна техніка відповідей на запитання; здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	75-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-74
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		
управління комплексними діями або проектами,	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: дослідницький характер навчальної діяльності,	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<p>відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;</p> <p>відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб;</p> <p>здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</p>	<p>позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію;</p> <p>здатність до роботи в команді;</p> <p>контроль власних дій;</p> <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <p>обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів;</p> <p>самостійність під час виконання поставлених завдань;</p> <p>ініціативу в обговоренні проблем;</p> <p>відповідальність за взаємовідносини;</p> <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <p>використання професійно-орієнтовних навичок;</p> <p>використання доказів із самостійною і правильною аргументацією;</p> <p>володіння всіма видами навчальної діяльності;</p> <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <p>ступінь володіння фундаментальними знаннями;</p> <p>самостійність оцінних суджень;</p> <p>високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок;</p> <p>самостійний пошук та аналіз джерел інформації</p>	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	75-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-74
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа MOODL.

8. Рекомендована література

Базова

1. Тюрин Н.И. Введение в метрологию. М.: Изд-во стандартов, 1985.
2. Димов Ю.В. Метрология, стандартизация и сертификация. СПб. Питер, 2008.
3. Лифиц Ю.М. Стандартизация, метрология и сертификация. – М.: Юрайт – Издат. 2005.
4. Стоцкий Л.Р. Физические величины и их единицы. – М.: Просвещение, 1984. – 239 с.
5. Пиотровский Я. Теория измерений для инженеров. – М.: Мир. 1989. –335 с.
6. Дик Н.Ф. Лицензирование, аттестация и аккредитация образовательного учреждения. М.: Феникс. 2007. 259 с.

Допоміжна

7. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»
8. Закон України «Про забезпечення єдності вимірювань»
9. Закон України «Про стандартизацію»
10. Закон України «Про підтвердження відповідності»
11. Бакка М.Т., Тарасова В.В, Метрологія, стандартизація, сертифікація і аккредитація: Навч. посібник в 2-х частинах. – Житомир: ЖІТІ, 2002. -721с.
12. Кривошеков В.И. Стандартизацій и качество продукции: Учебное пособие.- Д.: НГА України, 2001 - 145с.
13. Крылова Г.Д. Основы стандартизации, сертификации, метрологии: Учебник для вузов. - 3-е издание.- М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2005.- 671с.
14. Шишкин И.Ф. Метрология, стандартизация и управление качеством: Учебник для вузов: М.: Изд. стандартов, 1990. - 342с.
15. Лягутко А.С. Метрология, стандартизация, сертификация и аккредитация: Учебное пособие (электронная версия), 2012.-87с.
17. Ю.Лягутко А.С. Метрология, стандартизации, сертификация и аккредитация: Опорний конспект лекцій (електронна версія), 2012.-195с.
19. П.Ломоносов Г.Г. Горная кваліметрія.- М.: МГГУ, 2000- 201с.
20. Бызов В.Ф. Управление качеством продукции карьеров: Учебник для вузов. - М.: Недра, 1991.-239с.

- 22.Новожилов М.Г., Ройзен Я.Ш., Зрперт А.М. Качество рудного сы́рья
- 23.черной металлургии. - М.: Недра, 1977.- 415с.
- 24.Серго Е.Е., Шломин А.Н. Опробование и контроль минерального сы́рья. - Д:
НГА Украиньї, 1999.- 134с.
- 25.Грачев Ф.Г. Теория и практика усреднения качества минерального сы́рья. - М.:
Недра, 1983. - 157с.
- 26.Ямщиков В.С., Нисневич М.П. Контроль качества на предприятиях нерудных
строительных материалов. - Л.: Стройиздат, 1987.- 263.С.

Інформаційні ресурси

1. http://trrkk.nmu.org.ua/ua/peda_job/mgp/index.php

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Метрологія, стандартизація, сертифікація і акредитація» для бакалаврів
спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології»

Розробники: Андрій Костянтинович Судаков

Редактор: О.Н. Ільченко

Підписано до друку 21.10.2018. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. ____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19